

Jak nie dać się nabrać w internecie?

Scenariusze zajęć i warsztatów dla osób w wieku 14+

Autorzy: Ana Matusевич, Wiktor Nowak

Przygotowaliśmy scenariusze lekcji i warsztatów skierowanych do osób 14+ (młodzieży szkolnej, seniorów). Możesz je realizować pojedynczo, wybierając temat, którym dana grupa jest najbardziej zainteresowana. Zachęcamy jednak do przeprowadzenia cyklu, ponieważ w taki sposób uczestnicy omówią całe spektrum wyzwań, które stawia przed nimi (i nami) poruszanie się w przestrzeni informacyjnej.

Podczas spotkań omawiane są takie tematy jak: fake news, manipulacja medialna, dezinformacja, fact-checking oraz bańka informacyjna. Zjawiska te są stałym elementem naszej codzienności, wpływają na nasze decyzje (od konsumenckich po polityczne), sposób postrzegania świata oraz samopoczucie. Dlatego ważne jest, by pomóc zrozumieć te zjawiska, podpowiedzieć, jak być bardziej czujnym i z jakich narzędzi można korzystać.

W każdym ze scenariuszy podpowiadamy, gdzie znajdziesz definicje i informacje na dany temat. Te źródła będą pomocne przy tworzeniu prezentacji na zajęcia, poszerzą też twoją wiedzę o omawianych zjawiskach.

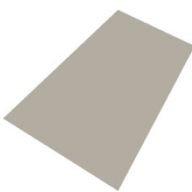
2. Fact-checking, czyli moc prawdziwych informacji

Kategoria: prezentacja i dyskusja

Czas trwania: 45 minut

Materiały: flipchart, markery, komputer podłączony do rzutnika z możliwością wyświetlania prezentacji, uczestnicy mogą korzystać ze smartfonów z połączeniem internetowym

Celem spotkania jest przybliżenie uczestnikom pojęcia fact-checkingu: z czym się wiąże potrzeba weryfikacji faktów, jakie metody są stosowane, jakie źródła są wiarygodne.

- 
1. Rozpocznij od rozmowy z uczestnikami: czym w ich rozumieniu jest fact-checking? Upewnij się, że uczestnicy rozumieją znaczenie angielskich słów *fact* i *check*. Czym się różni fact-checking od weryfikacji fake newsów? Spróbuj zmotywować jak największą liczbę osób do odpowiedzi na to pytanie. Wszystkie hasła, które padają, zapisuj na bieżąco na tablicy/flipcharcie. W zapisanych hasłach wyszukaj te, które rzeczywiście dotyczą istoty fact-checkingu, podkreśl je, by wskazać, że są najbardziej trafne.
 2. Poproś uczestników o podzielenie się, jakie źródła uznają za wiarygodne. Posiłkując się prezentacją, przedstaw historię i metodologię fact-checkingu. Pokaż

wiarygodne źródła, z których najczęściej korzysta się w trakcie fact-checkingu. W skondensowany sposób przedstawi zasady dostępu do informacji publicznej.

3. Rozmowa z uczestnikami o kodeksie fact-checkerów: czym jest taki kodeks? Do czego może się przydać? Co w takim kodeksie, zdaniem uczestników, powinno się znajdować? Zaprezentuj kodeks fact-checkerów i omów jego zasady. Wyjaśnij, jakie znaczenie ma taki kodeks dla organizacji fact-checkerskich i dla odbiorców ich treści.

Co się powinno znaleźć w twojej prezentacji?

- krótka definicja fact-checkingu, hasła i daty z historii fact-checkingu,
- przykłady wiarygodnych źródeł i informacje, jak z nich korzystać,
- kodeks fact-checkerów, linki i print screeny stron organizacji fact-checkerskich.

Źródła dla prowadzącego/prowadzącej

Definicja fact-checkingu:

<https://factcheckni.org/blog/what-is-fact-checking-and-why-is-it-important/>

Historia fact-checkingu:

<https://www.poynter.org/fact-checking/2019/how-fact-checking-has-changed-since-2015/>

Metodologia:

Każda organizacja ma trochę inną metodologię oceny wypowiedzi osób publicznych. Sprawdź lokalne organizacje i przedstaw ich metodologię.

Wiarygodne źródła:

W każdym kraju są trochę inne źródła informacji, które fact-checkerzy uznają za wiarygodne. Zwykle są to urzędy statystyczne, ministerstwa, organizacje pozarządowe, organizacje międzynarodowe etc.

Kodeks fact-checkerów i więcej informacji o kodeksie:

<https://ifcncodeofprinciples.poynter.org/know-more/the-commitments-of-the-code-of-principles>